

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 1. Paradisi eminentia & locus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

in-scrutabilis est DEI Creatoris, in vno-
quoque rerum genere, virtus, potentia, sa-
pientia, & humani ingenij infirmitas, vt
principes Philosophorum ignorantiam su-
am fateri coacti dixerint: *Maximam par-
tem eorum, quæ scimus, minimam esse eorum,
quæ ignoramus.* Hæc Sancti considerantes,
Pl. 64. 10. in illas laudes effusi sunt: *Visitasti terram,*
Pl. 66. 7. *& inebriasti eam. Terra dedit fructum suum.*
Plal. 65. 4. *Omnis terra adoret te, Deus,* sed præcipue
præcipua, hoc est, Paradisus, prima homi-
nis sedes; cuius præstantia non est hic à
nobis prætereunda; vt agnoscamus, in-
quam præclara parentes nostros, eorum-
que, si in innocentia perstitissent, succes-
sores, voluerit D E V S habitare terra.

C A P V T XII.

*Paradisi terrestris præstantia &
voluptas.*

§. I.

Paradisi eminentia, & locus.

Olaus
Magn.
lib. 11.

REfert Olaus Magnus, apud Au-
strogothos, non longè à lacu Ve-
neris, montem esse eminentissi-
mum, vulgari gentis sermone *Kindaculla*
dictum, tantæ altitudinis, vt à nauiganti-
bus

bus, ultra XL. milliaria Italica, in eodem lacu, quasi atra nubes, inter cæli hiatus, appareat. Ideoque multi tempestatibus, vique ventorum agitati, summis viribus conantur eius pedem attingere, vbi tranquillissimum portum esse meminerunt. In illius montis summitate, mira amœnitas frôdium, varietas herbarum, suauitas fructuum, copia diuersarum arborum, sua sponte nascentium, non varietate magis, quam dulcedine, velut satarum, reperitur. Accedit auium concentus, quæ mellitissimos cantus fundunt, & totum montem exhilarant. Tota cæteroqui regio vndique aspera, hanc habet arcem amœnissimæ iucunditatis. Quantum hic mons, & Tempe illius eminent, apud Austrogothos; tantum eminent, supra omnes alias mundi terras, Paradisus voluptatis, hortus deliciarum, cum quo nulli Hesperidum, aut Phœacum, aut Adonidis horti, nulli Elysij campi, nullæ insulæ Fortunatæ possunt comparari; quem DEVS eodem, quo ceteras plâtas, tertio die, arboribus pulcherrimè confitum, suauissimorum fructuum vbertate refertissimum; florum coloribus pictissimum; irrigatione limpidissimæ aquæ

V 5 amœnis-

amœnissimum, peculiari cura concinnavit; non prope Lunæ globum, ut quidam, cum Endymione, somniarunt; sed in orientali orbis plaga, ut ex Interpretû 70. textu colligitur, qui ita locum illum Gen. 2. legunt: *Et plantavit Deus Paradisum in Eden, ad Orientem.* Regio enim Eden, ad Orientem, respectu Palestinæ, sita fuit. Vox

Gen. 4. 16. autem *Eden* etsi sæpe, in sacris libris, pro
Ezech. 27. nomine proprio loci, seu regionis, sic dictæ
23. lib. ponitur, & verò hîc quoq; poni credibile
4. Reg. 19. est; tamen phrasi Hebraica, *delicias* signifi-
cat, & nonnunquam absolutè, pro *loco*
voluptatis usurpatur: siue vox illa, ex origine sua, delicias significet; siue idcirco *Eden* cœperit pro voluptate & delicijs usurpari, quia olim fuerit nomen loci deliciosi. Qui, probabili opinatione, fuit, ubi nunc est Mesopotamia, aut non procul ab ea, cum illæ regiones propriè, in sacra Scriptura, Orientales nominentur. Hoc ergo lætissimo loco, hæredium, hoc pomarium, & velut suburbanus Adami secessus fuit, Adamo de tota supellectili sua cognitissimus. Cuius cognitionis testis est ipse, qui animantia adduxit ad Adam, ut videret, quid vocaret ea, naturis eorum congruenter.

Est autem vetus quaestio, priusne nomina suas habuerint proprias significaciones, vt proinde imposita sint rebus, prout ipsarum naturis aptius congruere videbantur, vt Platonici voluerunt; an potius nomina, indifferenter, & ad placitum, rebus fuerint indita (vt Peripatetici docuerunt, & in diuisione linguarum videtur accidisse) postea autem à rerum naturis suas acceperint etymologias. Platonice fauere videtur sacra historia, quæ innuit, nomina rebus, ab Adamo, fuisse velut consultò imposita: qui cum, pro sapientia sibi diuinitus infusa, rerum naturas, & singularum vocum significaciones optimè dignosceret, conuenientia singulis nomina accommodauit. Quod satis clarè colligitur ex illis:

Formatis igitur, Dominus Deus, de humo Gen. 2. 19.
cunctis animantibus terra, & vniuersis volatilibus caeli, adduxit ea ad Adam, vt videret, quid vocaret ea, omne enim, quod vocauit Adam animæ viuentis, ipsum est nomen eius. Appellauitque Adam nominibus suis cuncta animantia, & vniuersa volatilia caeli, & omnes bestias terra. Quippe ni & plantas, & lapides, & metalla, & ipsa quoque sidera? solem & lunam? quamuis vtrique eis superstitiosa